

Előfizetési feltételek

h-lyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetések díja:

Centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezvényben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkereskedése

Bethlen-utca 2. sz. alatt,

hova a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adtnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

1867: XII. t.-cz. 25. §. és az osztrák 14. §.

Hogy a kiegyezésnek Ausztriában a parlamentáris elintézéséről, hogy a reichsrathnak munkaképességéről van szó ennyi már világos lehet a német cseh egyezkedő értekezlet tagjai előtt. Miután a csehek már maguk elismerik, hogy nemzeti követeléseik junktimja tovább fenn nem állhat, hogy tehát bele kell törődniük a nemzeti kívánatok fokozatos kielégítésébe, el kell készülniök arra, hogy ügyeik végleges elintézése az idő kérdése. De sürgős a kiegyezés végleges elintézése és arra nézve nincs kétség, hogy ezt az osztrák alkotmány 14. §-ával nem lehet elintézni. Ez a szakasz kiegészítő alkotársza ugyan az osztrák alkotmánynak de az alkotmányos előfeltételeknek megfelelőleg is kell azt alkalmazni. Ez előfeltételek egyike az, hogy a szakaszal tartós megterhelést — „Dauernde Belastung“ — nem szabad életbe léptetni, már pedig mást, mint tartós kiegyezést, mely különben kiegyezés egyáltalán nem lenne, kötni senkinek sincs szándéka. És tartós minden megterhelés, mely túlterjed azon az időszakon, melyre a reichsrath egy évi költségvetést megállapít. Ebből pedig világos, hogy ezzel a 14. § al kiegyezést érvényre juttatni nem lehet. Az obstrukcióban kéjgő urakat ott az osztrák reichsrathban eddig hiába figyelmeztettek az alkotmány elvesztésére. Ra se hederítettek a figyelmeztetésre, mert azzal érveltek, hogy az osztrák alkotmányt az 1867. évi XII. magyar törvényekkel 25. szakasza is garantálja és hogy, a meddig ez a magyar törvény fennáll, attól a kellemetlen következménytől való felelem nélkül folytathatják ügyeiket.

Nos hát, valamely fenyegetés kimondása gyakran feleslegessé teszi a fenyegetés teljesítését oly embereknek kikhez józan észszel hozzájuk lehet férni. No mert ebredezik a hajlandóság arra, hogy az osztrák alkotmányhazardöröket ledér politikai játékok utolsó rejteklükától megfoszszak az által, hogy lemondanak az illető tényezők erről a 25. szakaszról.

Alsófehérvármegye felirata

A közös hadsereg magyarhoni ezredeiben a magyar szolgálati és vezény-nyelvnek behozatala tárgyában Széll Kálmán m. kir. miniszterelnökhöz 1902. decz. 19-én tartott rendkívüli közgyűlésből. Irta **Török Bertalan** nyug. vm. főjegyző, orsz. gyűl. képviselő.

332—1902.

kgy. sz.

Nagyméltóságú m. kir. Miniszterelnök Ur!

Azon átiratokat, melyeket egyes törvényhatóságok a kormányunk által betervezett véderő felemelési törvényjavaslatok elleni tiltakozás czéljából hozzánk is megküldöttek, bővebb megvitatás és megfontolás után egyszerűen tudomásul vettük.

Mi, a kik jelentékeny részzel járulunk vér- és pénzadóban a hadsereg óriási terheivel; mi, a kik aggódo figyelemmel vizsgáljuk népünknek a kedvezőtlen közgazdasági helyzet következtében folyton rosszabbodó anyagi viszonyait, mi éppen nem kicsinyeljük a véderő fokozásának közgazdasági életünkre is kiható eredményeit és azokat az áldozatokat, melyeket a közös hadsereg és tengerészet erejének, létszámának emelése czéljából fokozottabb mérvben viselniük kell.

De lehetetlennek tartjuk, hogy ezen rossz közgazdasági helyzetet, az általános eladósodást, a mezőgazdasággal foglalkozó kisbirtokosok s a kisiparosok szomorú kiliátásait Felséges Urunk királyunk és kormányunk éppen olyan jól ne ismerne mint mi, és mert ezt tudjuk, bármily szorongó érzéssel, de bele kell nyugodnunk azon felfogásba, hogy bizonyára az állam biztonságának, védelmének, az oly szükséges beke teljes biztosításának magasabb szempontjai azok, melyek érdekében, hosszas és bősies megfontolás után kívánják tőlünk ez új áldozatokat. Hogy ezen áldozatoknak határa van, hogy a követeléseknek nem szabad túlzottnak, anyagi romlásra juttatóknak lenni, ez ország-szerte oly általános köznézet, hogy ezt a mily tiszteletteljesen, ép oly határozottan hangoztatni kötelességünknek ismerjük.

Nagyméltóságú Miniszterelnök Ur!

Hazánk történelmének evlapjai, törvényhozásunk határozatai bőséges tanúságot tesznek azon áldozatkész-

ségről, melyet a felséges uralkodóház trónjának biztosítása s hazánk területi épségének védelme czéljából nemzetünk mindég kimutatott. A felséges Uralkodó iránti tántoríthatlan hűség s az önfeláldozó hazaszeretet harmoniajának ragyogó példái nyújtották őseink, és mi híven örítettük meg e tekiutben is elődeink nagy hagyományait.

Nincs egyetlen példa arra, hogy a midőn felséges Uralkodóink lelkének, szívének őszinte bizalmával fordult nemzetünkhöz, e bizalmat nemzetünk ne viszonzotta volna lelkesedésének, áldozatkésztségének a szélső határig, az önfeláldozásig menő kifejezésével. Nagy Frigyesnek I. Napoleonnak az uralkodóháztól való elszakadásra, független királyság létesítésére felhívó szavaira a tántoríthatlan hűség bizonyításával súlyos véráldozatok felajánlásával felelt a nemzet. A magyar huszarak kardja s a magyar ezredek szuronyai soha sem szegődtek az ellenség szolgálatába; a nemzet hadserege soha sem volt eladó tömeg és soha sem küzdött idegen érdekekért, csak a trónért és a hazáért!

Az évszázadokon át tanusított hűség és lojalitás bizonyítékai alapján önként következik hogy a felséges uralkodóház és a vele oly szoros alkotmányos kapcsolatban levő hazánk jövőjének biztosítása végett még teljesebbé, még bensőbbé kell tenni a felséges uralkodóház és nemzetünk közötti bizalmat.

A kölcsönös bizalom fokozásának lehetőségét pedig, csak a közelebbi 35 év példaira utalva, abban találjuk, hogy ő Felsége atyai szívének, mely bölcsességének hálásan tapasztalt megnyilatkozásaképpen a magyar királyság minden intézményébe a loyális magyar nemzeti szellemet és érületet, a magyar nemzeti nyelvet, a magyar nemzeti erényeket keltsük életre, teremtő és munkáló erőre.

Ezt óhajtuk, ezt remeljük ő Felségének jószágától, bölcsességétől, bizalmától a közös hadsereg Magyarország területéről való részére is alkalmazni a szolgálati és vezényleti nyelv tekintetében. A magyar nemzet egy és oszthatatlan; egy az államnyelv; a magyar, és e felfogásnak a magyar állam, a magyar közélet minden szervezetében, különösen pedig a közös hadseregnek a mi vértünkől való, a mi eré-

TÁRCZA.

Csáky László gr.

1526-ban vívták őseink ama rettenetes harcok egyikét, melyben rövid, de heves küzdelem után a haza virágszájai mind elesetek. Tomori, Perényi, Nádasdy, megannyi jó magyarok, mind elhulltak az ozmánal szemben; kiket a kimeletlen törökök nem vágtak le, azok örökös szolgaságra kárhoztattak. Fejőkre még csak váltásdíj sem vala kiütve. De hát minek is? A nép szegény, a mágnások javarésze elesett, a magyar pénz pedig mind a töröké.

Csáky László gróf, magyar főúr is a török kezébe került. Kimeletlenül bilincsbé verték; olyauba, melyet manapság „kurtavasnak“ nevezünk.

Csáky gróf Uzur bégre volt bízva, hogy szállítsa minél hamarabb Konstantinápolyba, a többi fogolylyal, kiknek nevét nehéz volna e helyen előszámlálni. Volt e szerencsétlenek közt nagy ur, mágnás, paraszt, szegény, mindenféle jellemű, de oly jó hazafi, mint Csáky László gróf, nem volt egy sem. Ez a Csáky a csata előtt megirta végrendeletét.

„Adassék az nemes bíróság által szép hazámnak betűletes vagyonomat képező ingatlan jószágom fele része.“

Ime szeretheti-e valaki jobban hazáját, nemzetét? Családja érdeke előtte csak másodrangu vala, első, mit a haza parancsol.

... Fogságba esett. Uzur bég csapata alatt kellett végig szenvednie száműzetése keserű kínjait. A Dunán kelték át éppen, midőn a Duna pocsolyás, ingoványos szélén akartak keresztül menni, Csáky leesett lováról. A víz már összecsap feje fölött s ő ott hal meg, ha

Uzur bég alvezére, Khanem, észre nem veszi s ki nem menteti.

— „Jó tett helyébe jót várj!“ — hálalkodott Csáky, vaczogva a hideg víztől.

A katonák már jelentették Uzurnak, hogy egy gyaur belefut a Dunába. Nyomban rá másik futár érkezik a a társzekérhez, melyben a ruhaneműek voltak s termetes embernek való ruhát kért.

— Kinek kell?

— Gyaurnak.

Aztán kivettek egy arany-ujtásos „ujjast“, zsiáóros nadrágot s valódi szarvasbőr eszimat . . .

A mint a sereg kiért Magyarországból, Uzur nem érezvén nagyobb urat magánál, megkezdte azokat a kegyetlenkedéseket, melyek igazán jellemezhetnek török fővezért abban az időben.

Előhozatta a foglyokat, levettette a drága, meleg s régi ruhájukhoz legjobban illő liberáikat s aztán kinevezte őket csatlósoknak a spahik mellé. Csáky gróf Khanem csatlósa lett. Khanem időközben engedelmet kapott Uzurtól, hogy a sereg végén lovagolhasson, nehogy elszökjék bárki is. Vele maradt a csatlósa is.

Helyzete mindegyre javult. Nem kellett gyalog vezetnie ura lovát, futni mellette, imádkozni, mikor Khanemre néz, mint a többinek; külön lovou lovagolt a sárga paszományos dolmányában.

... Lassu, de biztos menetelésben elértek Drinápolyt, a honnan láthatták a 7 tornyu várost, láthatták sorsukat. Tudták, hogy a mecsetek tetején levő csillag „nem az ő csillagok, tán a hóhérbárd sugára“, de menniök kellett. Még két óra s elérik czéljokat, balga reményük nem teljesül, a haza szent földjét többé nem láthatják, kedveseiknek, ha int a sir, nem mondhatnak egy „Isten hozzád“-ot. Távol kell élniök a hazától, távol idegenben kell elfogyasztaniok a száműzetés keserű

kenyerét, távol kell esengniök a mindenhatóhoz, hogy szabadítsa meg a hazát a Gonosztól. Jaj annak, kinek mint szabad ember bár, távol kell élnie a hazától, de százsorta jejjabb annak, kinek rabbilincsek közt kell megvárnia a halált ott, a hol nem ismeri a napfényt, mely börtöne ablakán belopozva megvigasztalhatná; nem ösmeri a napfény, mely meszeszerű képeiben jobb jövőt jósolhatna neki. Nem, minden idegen előtte.

Dohos zárkában kellett sinylődni eme nagy hazafiúnak, elhagyatva mindenkitől, de még sem, megbarátkozott az egérkékkel, vízt, kenyeret, örömet, bánatját jószívvel megosztá velök; megösmekedett a szép tiszta napfényvel, mely egyetlen éltető sugára volt zord, gyötrelmes életének. Neha izgatottan akart felugrani, azt híven, hogy felesége, gyermekei állnak előtte, de erőtlennül hanyatlott vissza, mert a béklyó nem engedé felkelnie. Alétan dőlt hátra, elnyomta az álom. Működni kezdett képzelete. Láttá, mint hurezolják vérpadra, mint fejezik le szemei előtt gyermekeit, feleségét, közelvalóit, végre, hogy a tragédia méltó befejezést nyerjen, hozzá is hozzásujt a bakó, a büszke fej porba hanyatlik, megalázva hajlik meg a szerencsétlenek előtt, de még ott is mosolyogva fetreng, mintha mondáná: „Uram, bocsásd meg nekik!“ Aztán egyszerre az imént lesujtott fő felemelkedik, összenő új testtel, melyben a szellem a régi; harcra kél meggyalázóival s mikor győzött, diadalmasan térdelve imát rebeg ajka a seregek urához: „Dicsértessék az Úristen!“

Mikor mindez megtörtént, ijedten nyitja föl szemeit, hogy lássa, ki zörget az ajtón.

— Hé kutya! Fel! Ali nagy, Ali jó, szánts neki!

Lekapcsolja a bilincseket s büszkén kíséré maga előtt Csákyt a poroszló. Most ő megy szántani, kinek egykor sok ezer ember szántott.

Előtte az eke: Megfaragott fatörzs. rászegezve egy

nyeinkkel bővelkedő magyarhoni részében a magyar királyság hatalmának, önállóságának jelzéseül is nyilvánulnia kell.

Ez eszmét már az 1840-ik évi pozsonyi országgyűlés is felvette s boldogemlékü V. Ferdinánd király ő Felségéhez a magyar nyelv használata tárgyában intézett feliratában többek között azt is kérte, hogy a magyar ezredeknél a vezénylet magyarul folyjon s tisztékke egyedül magyar koronai alattvalók alkalmaztassanak.

Tiszteletteljes nézetünk szerint a „közös hadsereg” fogalma nem szenved változást az által, ha a magyarhoni ezredek szolgálati és vezényelve a magyar lesz. Hiszen az 1867. XII. t. cz. 13. §. szerint a védelmi rendszer megállapítása vagy átalakítása mindenkor csak a magyar törvényhozás beleegyezésével történhetik, de csak a monarchia másik államával megállapítandó egyenlő elvek alapján. És az idézett törvényezik 12. §. szerint az ujonczok megajánlási jogát, a megajánlás feltételeinek és a szolgálati időnek meghatározását, ugyisintén a katonaság elhelyezését, élelmezését illető intézkedéseket, az eddigi törvények alapján, mind a törvényhozás, mind a kormányzat körében, az ország magának tartotta fenn. Ezeket tudva, méltán kérdezhetjük, hogy ha az ország ezen jogait és kötelezettségeit a loyális hűséggel teljesítette és teljesíti, mely a magyar nemzetnek ősi erénye, ha teljes tiszteletben tartja ő Felségének a hadügy körébe tartozó alkotmányos fejedelmi jogát, mely a hadsereg egységes vezérletére, vezényletére és belsejére vonatkozik az 1867. XII. t. cz. 11. §. értelmében, akkor a legkevésbe sem lehet ok arra, hogy a magyar ezredeknél szolgálati és vezényleti nyelvül ő Felsége ne a magyar állam nyelvét rendelje! Hiszen eltekintve attól, hogy viszonyosság szempontjából teljes méltányossággal elvárhatjuk, hogy valamint a magyar születésű tiszték németül alaposan értik a vezénylést, aképpen magyarhoni ezredeknél levő német nyelvű tiszték magyarul is értenek és vezényelni tudjanak, — hadi történelmünk fényes példái szerint lehetetlen be nem látni, hogy a magyarhoni ezredek legénységének eredményes vezetésére feltétlenül nagyobb hatással lehet az általuk értett magyar államnyelv, mint a mégis csak idegen s a lakosság legnagyobb része által nem ismert német szó.

De továbbá: a szigorúan vett „egységes vezérlet” tekintetében sem lehet akadály a magyarhoni ezredek magyar vezény és szolgálati nyelve. Czáfóhatlan például szolgál a m. kir. honvédség, melynek szolgálati és vezényelve az 1868. XLI. illetőleg az 1900. V. t. cz. 18. §. szerint: a magyar, mely „a fegyveres erő egyik része”, — mely „háboru idején a közös hadsereg támogatására” van hivatva, és ime a tapasztalat mutatja, hogy teljesen megfelel feladatának és akadálytalanul együtt működik a közös hadsereggel magyar szolgálati és vezényelve dacára. Már ha ez így van a véderőnek egy, a közös hadsereggel mérten kisebb számú részével, vajon nem volna-e helyesebb, ha a honvédség a közös hadsereggel vele ugyanazon szülőföldről származó, ugyanazon anyanyelvű részével szolgálati és vezényleti nyelv tekintetében is egyező-

leg teljesíthetné nagy hivatását a trón és a haza iránt?

Beismerjük, hogy a közös hadsereg magyarhoni része szolgálati és vezényleti német nyelvűnek a magyarral leendő kicserélése egyelőre sok akadályba ütközik. A régi hagyományos katonai szellem, a régi felfogás, a magyarul tudó alkalmas tiszték elégtelen volta, a hadsereg egyes körében a magyarság iránt táplált tartózkodó érzület, bizonyára megnehezíti és késlelteti ezen feltétlenül üdvös reformot. De mi azon tiszteletteljes nézetben vagyunk, hogy mennél bensőbbek, mennél szilárdabbak azok a kötelek, melyek magyar nemzeti és monarchikus érzületünket az uralkodóházhoz fűzik; mennél inkább méltatva lesz a magyar királyság hatalmát s egyúttal a monarchiát biztosító magyarhoni ezredeknél a magyar királyi trónhoz s a hazához való hű ragaszkodása, annál könnyebb lesz felséges Urunknak oly elhatározásra jutni, mely az 1867. XII. t. cz. 11. §. értelmében alkotmányos fejedelmi jogaihoz tartozik s a mely elhatározásnak az egész monarchiában mindenki kötelese engedelmeskedni, első sorban pedig a hadsereg, melyre nevez felséges Urunk 1886. évi aug. 7-én kelt legfelsőbb kéziratában kijelentette, hogy: „a hadsereg szelleme nem más, és nem is szabad hogy más legyen, mint a legfőbb hadur; hogy e szellemet nem uralhatja más érzület, mint versenyző törekvés a kötelesség hű teljesítésében, mely kötelessége a hadseregnél a törvényesen fennálló alkotmányos intézmények oltalmát is magában foglalja.”

Talán felesleges több indokot hoznunk fel, hiszen Nagyméltóságodnak mély bölcsessége, mely csodálatos gazdagsággal egyesíti hazánk történelmének és törvényhozásának nagy tanulságait, könnyen kiegészítheti a mi szerény tehetségünk fogyatékos voltát, lángoló hazaszeretete és ő Felsége iránti hódoló ragaszkodása pedig magasztos példát szolgál mindnyájunk előtt.

De egyetlen érvet mégis ki kell emelnünk s ez az, hogy a magyar honi ezredek eddigi szolgálati és vezényelve a magyar államnyelvvél leendő felcserélése oly óriási erkölcsi hatással és befolyással bírna monarchikus állami közéletünkben, be és kifelé egyaránt, mely méltán felérne azon áldozatok értékével, melyeket a hadseregért eddig hozott s ezután hozna nemzetünk.

Hazafias bizalommal, de egyszersmind a komor jövő iránti aggodalommal eltelve kérjük Nagyméltóságodat, hogy tiszteletteljes előterjesztésünket s az országszerte nyilvánuló közérzületet, vegye fontolóra és a felséges Uralkodóház s a haza egybeforró közjára érdekében, alkalmas időben, méltóztassék ő Felsége elébe megfelelő előterjesztést tenni.

Kik egyébiránt mely tisztelettel maradunk

Nagyméltóságodnak

Alsófehér vármegye törvényhatósági bizottságának Nagyenyed 1902. évi december hó 19-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

lécz szarvnak, a fatörzshöz hozzá van erősítve egy rud, melynél fogva huzzák azt. Szántania kellett...

Terhes munka, e dologba edzett ember is belefáradt volna, hát még olyan, ki egész életén csak szellemével munkált. Belefáradt. A sok korbácsütés, mit szívtelen buzditója mért csupasz hátára, aléltá tette.

Eszmélet nélkül dőlt ki jármából; hiába ütötte, korbácsolta hajtója, csak nem mozdult jó félnapig. Akkor valahogy feltápaszkodott s vizet kért. Bezzeg víz helyett megkapta a maga jutalmát, dözsöléseért (!) véresre verte a hajtó s mikor mindez megtörtént, becipelte Ali palotájába, mint olyat, kivel nem lehet boldogulni; dolgozni nem akar, lefekszik s mikor felkél, még enni kér. No hiszen, meg is kapta jutalmát: 100 botot a taipára. Mikor úgy a 4-iket kapta, csudákcudájában Khanemre ösmert, arra, kivel ő egykor oly jó viszonyban élt. Bizony nagyot nyílt szegény Csákyknak a szeme, hogy bánik vele az, kitől még remélt valamit.

— Vidd a kutyát a tömlőz legfenekére, míg a füstölőre nem akasztjuk! — szölt a bira.

... Aztán megint visszakértül a sötét, piszkos börtönbe, hol még soká kellett kínlódnia.

Utközben megkérdezte Csáky Khanemet, miért oly kiméltelen irányában?

— Tudod szegény magyar, számlak. Sorsod szinte sorsom. Nagyon kedveztem a foglyoknak, ezért lecsapott Ali s csak úgy juthatok vissza régi hivatalomba, ha a legnagyobb megvetést tanúsítom ezek iránt. Számlak, de nem tehetek másképpen. A leselkedők mindig nyomon vannak. Hanem most Allah segítsen!

És megint becsukódott a nehéz börtönajtó. Ujra kezdődött a terhes fogság. Az álmok megint a régi

szabadságot hozták vissza. Most már úgy képzelte, hogy a piciny egéreké gyermekei s ha nem jelentek meg rendszeresen, aggódott, tán valami baj érte őket is. Így telt az idő, múltak a napok, míg egyszer kiengedtek pár napra próbára téve, nem szolgálhatna-e a szultán seregében mint katona. Khanem a legkegyelmesebb úr kegyét már előbb annyira megnyerte, hogy a Konstantinápolyban élő hadtestnek fejévé tette, szemben egy másik főúrral, Agával.

Az bizonyos, hogy Khanem nem élt biztonságban az ellenpárttól; minden pillanatban ki volt téve a meggyilkoltatásnak.

Alig engedték ki börtönéből Csákyt, mikor hire futamodott, hogy Khanem ellen nyílt lázadást terveznek. Csáky gróf gyorsan Khanemhez kíváncsított, ki őt valaha a haláltól szabadtotta meg, de ki nem oly régen véresre verte.

Ezután ketten jártak. Lehet, Khanem nem szívesen túrta maga mellett ezt a gyaurt, de örvekedett, hogy van egy hű csatlós. Csákyknak az alkalom, melyben a kölcsönt visszaszolgálja, nem késett soká. Alig jártak be a főtábor, mikor eléjük toppan egy török katona, leszidja a fővezért, majd tört rántott, hogy leszurja Khanemet De Csáky ügyesebb lévén, kikapta övéből pisztolyát s lelőtte a lázadót.

Leit erre nagy riadalom, hogy a fővezér egy gyaurban bízik. A szultán is gyanakodni kezdett Khanemre, börtönbe vetteté; Csáky pedig a bakó sulyos bárdja alá került.

— Hát kutya, mért mentetted meg a másik gyaurt a haláltól?!

— Mert ő is megmentett egykor a haláltól, ez az egyik ok; másik pedig, hogy nem hagyja elveszni

Vegyes hírek.

— **Január 8.** Ma van városunk utolsó és legiszonyabb elpusztításának ötvennegyedik évfordulója. Az ev. ref. templomban d. e. 9 órakor istentisztelet fog tartatni, melyen nt. Szilágyi Farkas lelkész emlékezik meg a nap szomorú emlékeiről, hozzájuk fűződik kegyeletes kötelességünkről és okulásunkról. Nagyenyed város kegyeletes polgársága bizonyosan nagy számban és szokásos kegyelettel fogja jelezni a gyásznapot megünnepelni.

— **Hymen.** Torockószentgyörgyi Torockay Lajos nagybirtokos eljegyezte frísi Fekete Irén k. a., városunk egyik legszebb, legkedvesebb rózsaszálát. Amidőn örömmel jegyezzük fel e mindenütt kedvesen fogadott kellemes hírt, sietünk egyúttal a szép ifju párnak legjobb kívánatainkat és üdvözlésünket tolmácsolni.

— **Eljegyzés.** Zayzon János, a Bethlen-kollégium vallásánára, 1902. december 27-én eljegyezte Gödri Olga-t, id. Gödri Ferenc nyug. kir. járásbíró és neje Lengyel Lujza szép és kedves leányát Sepsi-Szentgyörgyön. A jegyes párnak őszinte szívvel kívánunk boldog jövőndöt.

— **Hymen.** Horváth Viktor m. kir. erdőgondnok mult hó 27-én jegyezte el Asztalos János kollégiumi főerdész bájos és kedves leányát Margitot.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Hegyi Dénes marosújvári segédlelkönyvezetőt a gyulafehérvári kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Gyász hírek.** Albert Iván kir. főmérnököt és családját gyász érte: Albert Iván szül. Mandl Ida uró testvére öz. Kéry Nándorné szül. Mandl Irma f. hó 2-án elte 47-ik évében Budapesten elhunyt. A gyászoló család fogadja részvétünket — Kronbergi Kronberg Gyula gyógyszerész városi- és vármegyebizottsági tag folyó év és hó 5-én, este 6 órakor életének 46-ik évében hirtelentül elhunyt Vizaknán. Temetése f. hó 7-én volt. Az elhunytat özvegyen kívül két gyermeke és édes anyja siratja. Kronberg halála méltán kelt részvétet széles körben, ahol az ő agilis lelkes buzgalmat, vidám jókedvet, jó szívet ismertek és nagyra becsülték, Vizakna város közele sokat vesztett kora elhunytával.

— **A szegény tanulókat segélyező egyesület** javára nagys. Bágya Zsigmond ur 10 koronát ajándékozván, e nemesszivű adományért hálás köszönetet mond Török Bertalané elnök.

— **Diák-estély.** A Bethlen-kollégium ifjuságának f. hó 17-ikén tartandó Diák-estélyére a meghívók szétküldtek. A mint halljuk, e pompás mulatságnak igérkező, élvezetes estélyre az előkészületek jókedvvel és nagy buzgósággal folynak, s mindkét nembeli fiatal-ság lazas érdeklődéssel, hagyományos farsangi kedéllyel tekint az estély elé és várva várja, hogy a régi jöhírű Diák-estélyek sorozatát az idén is egy szép emlékü élvezetes mulatsággal gazdagítsa. A helybeli és vidéki közönség részéről oly nagy foku érdeklődés mutatkozik koll. ifjuságunk estélye iránt, hogy 17-ikén este a mi megfijított vén vigadónk szük volta felől bizonyára még azok is megfognak győződni, a kik e

barátságát az igaz magyar Szereti szívből, nem pedig ocsmány hizelgésből, mint ti, hitvány hitetlenek!

— Vidd, üsd le fejét!

— Megállj pogány, a másvilágon még találkozunk, ott meglátod majd, hogy tud gyűlölni a magyar!

És a bakó leütötte a 4-ik útére egy nagy magyar-nak fejét, ki büszkén ment a halál elé, mert tudta, hogy nem bűnös, de tudta azt is, jobb a halál, mint az örök főtört. Holttestét a rabszolgák temetőjébe tették örök nyugóhelyre. Fejéhez keresztet állítottak, melyre felírták, ki és mi nyugszik ott. A keresztből idővel fa nőtt, szomorúfűz, mely búsan borult a sírdombra, ágai árnyekat adának egy porladó holttestnek.

— Otthon hűséges felesége Ilona napról-napra várta, de nem jött meg. Aggódott miatta, mert nem tudta, miért nem láthatja dicső férjét. Be jó, hogy nem tudta, talán megrepedt volna szíve szegénynek.

A felhő elmúlt, az ég kiderült. A sok foltot nemzetünkről lemosta az idő mindent megtisztító keze. A mit vesztettünk Mohácsnál, azt visszanyertük később, Bethlen, Rákóczy, Kossuth, Deák új irányt jelöltek ki, melyen ha haladunk, hajdani dicsőségünket legjobban megközelítjük, de ha letérünk, örök átok száll fejünkre.

Csáky azóta teljesen porrá vált, a sirja felett levő szomorúfűz bánatában kidől, de megmaradt valami emlékeiből, — a mit most olvasóm előttetek elmondva, emlékezetekben megörökíttettem.

Göndöl Boris.

fontos
viseltett
— A
11-en
városi
— K
kelyhid
mából,
ifjak
számos
őszinte
János

Az als
lési min
hónapjain
tanfolyam
rendez
juk gazda
L. Elő
Fleisch
Albert
nospora.

II. Elő
dr. Sz
adó: Gál
Pusztuló

III. Elő
Zöld J
berede
Targy: A

IV. Elő
Gálffy
ojtványok
gazd. egy
szelvény

V. Elő
Székely
és cseléd
Miklós

VI. Elő
Dezso
adó: Szé
hitelző

VII. Elő
Székely
és cseléd

VIII. Elő
adó: Szé
II. elő
Targy: H

IX. Elő
Dezso
adó: Zöld
szereles

X. Elő
Ábend
adó: Gál
A népi
gazdasági
szétosztati

Dr. MAG
Nagyenyed
Nyomatott

Sz. 7250—1

Ar
A nagy
hogy Gligor
végrehajtott
hajást szarv
tási ügyber
ingatlanokból
a felsőbből
Parantia ne
IX. t. cz. 15
tjévkben fogla
367 összesen
hogy a fenn
d. e. 9 órak
árverésen a
Árverési
kézpénzben
szűgyminis

fontos kérdés iránt eddig csökönyös kételkedéssel viseltettek.

— **A nagyenyedi függetlenségi párt** f. hó 11-én d. u. 3 órakor tartja alakuló közgyűlését a városház nagytermében.

— **Köszönetnyilvánítás.** Boldogult férjem Székelyhid János nagyenyedi kereskedő elhunyt alkalmából, a nagyenyedi kereskedő-társulat és kereskedő ifjak által hozzám intézett részvétirataikért, valamint számos jóismerőseimnek, kik fájdalomban részt vettek, őszinte köszönetemet fejezem ki. Ifj. öv. Székelyhid Jánosné.

Közgazdaság.

Gazdasági előadások megyénkben.

Az alsófehérmegyei gazdasági egyesület a földművelési miniszter támogatásával f. é. január és február hónapjaiban népies gazdasági előadásokat, gazdasági tanfolyamokat s mezőgazdasági ipari tanfolyamokat rendez. Tíz előadás van tervbe véve, melyekre felhívjuk gazdaközönségünk figyelmét.

I. Előadás Tövisen, január hó 11-én. Előadók: Fleischmann Márkus állatorvos és dr. Szaniszló Albert jószágigazgató. Tárty: Üszög, rozsda, peronospora.

II. Előadás Balázsfalván, január hó 18-án. I. előadó: dr. Szaniszló Albert. Tárty: A vetőmagról. II. előadó: Gálffy János vinczellériskolai igazgató. Tárty: Pusztuló szőlőink felújításáról.

III. Előadás Alvinczen, január hó 24-én. I. előadó: Zöld József tisztartó. Tárty: Kisebb gazdaságok berendezéséről. II. előadó: Fleischmann Márkus. Tárty: Az állategészségügy köréből.

IV. Előadás Csombordon, január hó 25-én. I. előadó: Gálffy János Tárty: Szőlőink felújítása amerikai ojtványokkal. II. előadó: Székelyhid Viktor gazd. egyll. titkár. Tárty: A gazdasági munkás- és családsegélypénztár ismertetése.

V. Előadás Felenyeden, február hó 1-én. I. előadó: Székelyhid Viktor. Tárty: A gazdasági munkás- és családsegélypénztár ismertetése. II. előadó: Dezső Miklós szőlőszeti felügyelő. Tárty: Szőlőink felújításáról.

VI. Előadás Miriszlón, február hó 8-án. I. előadó: Dezső Miklós. Tárty: Szőlőink felújításáról. II. előadó: Székelyhid Viktor. Tárty: A gazdasági hitelszövetkezetekről.

VII. Előadás Nagylakon, február hó 14-én. Előadó: Székelyhid Viktor. Tárty: A gazdasági munkás- és családsegélypénztár ismertetése.

VIII. Előadás Lőrinczrévén, február hó 15-én. I. előadó: Szaniszló Albert. Tárty: A vetőmagról. II. előadó: Ábend András méhészeti szaktanár. Tárty: Hogyan rendezze be a kis gazda méhészetét, hogy az haszonnal járjon.

IX. Előadás Beredeken, február hó 22-én. I. előadó: Dezső Miklós. Tárty: Szőlőink felújításáról. II. előadó: Zöld József. Tárty: Kisebb gazdaságok felszereléséről.

X. Előadás Asszonynépén, február hó 28-án. I. előadó: Ábend András. Tárty: A méhészet köréből. II. előadó: Gálffy János. Tárty: Szőlőink felújításáról.

A népies teli gazdasági előadások végén hasznos gazdasági füzetek a hallgatóság között ingyen fognak szétosztatni.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában

Sz. 7250—1902. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Gligor Gligorné Banka Anika és Luka Stefan felsőorbói lakos végrehajtónak Krisztea Pártenie Iui Juon felsőorbói lakos végrehajtást szenvedő elleni 69 kor. 50 fillér tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a felsőorbói 89 sz. tkjvben foglalt A + 2—5 r. sz. ingatlanokból Krisztea Pártenie 2/4 rész jutalékra 570 korona, s felsőorbói 346 számú tkjvben foglalt Krisztea Pártenie és Krisztea Parantia nevében álló 1712, 1713, 1714 hr. sz. ingatlanra az 1881. LX. t.-cz. 156. §-ra való tekintettel 67 korona s a felsőorbói 475 sz. tkjvben foglalt A + 178, 179/1, 1650/a, 1650/b hr. sz. ingatlanokra 367 összesen korona 1904 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1903 évi január hó 31-ik napján d. e. 9 órakor Felsőorbón a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kiküldött árán alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral

a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a kir. bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóságát. Nagyenyeden, 1902. november hó 19-én.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

598 1—1

6004—1902. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Jenei Elek ügyvéd által képviselt Csartes Efrém m. kapudi lakos végrehajtónak Ujvári Dániel és neje szül. Murzsek József fővisi lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 korona tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a tövisi 296 sz. tkjvben foglalt A + 2—4 r. sz. ingatlanokra összesen 806 korona becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1903. évi január hó 27. napján d. e. 9 órakor Tövisen a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kiküldött árán alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságát. Nagyenyeden, 1902. október hó 13-án.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

599 1—1

1309—1902
v. szám.

Árverési hirdetmény

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi királyi járás bíróság 1902. évi V. 349.4 sz. végzése következtében Müller Mihály ügyvéd által képviselt Bolea Amos Jávára m.-b.-boosárdi Bolea Todor s t. ellen 1537 kor. 85 fillér s járulékaik erejéig 1902 évi november hó 28-án foganatosított kielégítés végrehajtás útján foglalt és 1242 koronára becsült következő ingóságok, u. m. a nagyenyedi kir. bíróságnak 1902. Sp. 1425. sz. a. foglalt ingóságok 2 ókor, 6 juh, 1 székér, 1 eke, stb. 573 kor. becsértékben. Továbbá szőna, 100 l. v. csőtörökbuza nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíró 1902-ik évi V. 399.5 számú végzése folytán 1537 korona 85 fillér tőkekövetelés, ennek 1900. évi március hó 29. nappalót járó 5% kamatai, bíróság megállapított költségei erejéig M.-B. Bocsarjón a eljáráság házában leendő eszközzésére 1903. évi január hó 12-ik napjának d. e. 10 óraja határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megengedéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénz-fizetés mellett a legelőbbit ígérőnek, szükség esetén becsárban alól is el fognak adatni.

Kelt Nagyenyeden, 1902. évi december hó 15. napján.

Gajzágó Simon
kir. bírósági végrehajtó

1 1—1

Sz. 8572—902. tkvi.

Hirdetmény.

Asszonynépe, Felsőorbó és Középorbó községek telekkönyvi birtokszabályozás folytán átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., és az 1889. XXXVIII. 1801. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatos foganatosított.

Ez az a felhívással tételük közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján ide értve e szakaszoknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. § a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis az 1903. évi július hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi szakasznak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis az 1903. évi július hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különbben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseten kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz.

16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek tartják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagy az 1903. évi július hó 15. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításakor közbejött téves bevezetésből származó bármínemű igényeiket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság. Nagyenyeden, 1902. december hó 29-én.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

597 1—3

Sz. 1027—1902. tkvi.

Hirdetmény.

Örményszékes község telekkönyvi tagosítás folytán átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának a bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatos foganatosított.

Ez azzal a felhívással tételük közhírré:

1. hogy mind azok, kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §-a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1903. évi július hó 14. napjáig bezárólag ezen telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1903. évi július hó 14. napjáig bezárólag ezen telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különbben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve érzik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1903. évi július hó 14. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításakor közbejött téves bevezetésből származó bármínemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyben figyelmeztetnek azon felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket ezen telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

Vizaknán, 1902. május hó 22-én.

Korinsky Győző,
kir. aljárásbíró.

603 1—3

